

Chorvatsko, Daruvar

Prosinec v Chorvatsku

Bohdana Pěva Šolcová

Mikulášská nadílka ve Virovitici

Mikuláš se svým průvodem přišel stejně jako loni do Hudební školy Virovitice. **ČB Viroviticko-podravského kraje (ČB VPK)** uspořádala **mikulášskou nadílku** v hudebním sále, kde se sešly besední děti s rodiči a prarodiči a také žáci základní školy, kteří ve Virovitici docházejí na výuku českého jazyka v rámci volitelného předmětu. Mikuláš rozdával dětem dárky za pomoci andělíčků a další anděl držel na řetězu čerta.

ČB VPK je již stálíci na **městských předvánočních prodejních trzích ve Virovitici**, kam je ČB každoročně zvána spolu s dalšími vybranými zájmovými spolky. Na svém stánku Beseda nabízela rukodělné výrobky s tematikou Vánoc, které besedačky vytvořily v rámci výtvarné sekce ČB. Nechyběl tu ani Mikuláš s anděly a čertem, kteří na trzích přitahovali pozornost návštěvníků. Přestože byl Mikuláš hlavní postavou průvodu, která nadílí a je k dětem laskavá, chtěla se většina dětí fotografovat s čertem.

Vyslaná učitelka s rodinou na vánočních trzích ve Virovitici. Foto: Kristijan Toplak

Vánoční besídka

Měsíc prosinec byl plný očekávání narození Ježíška. V adventním čase jsme si s dětmi ve školách a Českých besedách o této události vyprávěli a s dětmi z divadelní skupiny při ČB Daruvarský Brestov jsme se těšili na naše vystoupení s hrou **Vánoční hra**.

Ve hře se zpěvy pro sedmnáct herců ztvárnily děti tento známý příběh lehce humornou formou, přičemž jsme využili principu divadla na divadle. Role venkovské učitelky, která se svou třídou nacvičuje hru pro vánoční vystoupení, jsem se ujala s velkou radostí. Úspěch hry na **vánočním večírku v Českém domě v Daruvarském Brestově**, kterého se účastnila také **ČB Končenice a ČB Horní Daruvar**, byl ohromný. Poté, co pastuškové, andělé, Panna Marie, Josef a tři králové vyhnali čerty z jeviště volající za nimi „čerte, čerte, nemáš k nám moci, neb se nám narodil král o půlnoci“, zazpívali u jesliček známou českou koledu Narodil se Kristus Pán. Diváci začali skandovat, pískat a nechtěli děti s Ježíškem pustit z jeviště. Závěr byl vskutku fenomenální a velmi emotivní.

Po dlouhém programu, v němž účinkovaly také děti z Končenic a Horního Daruvaru, se do křesla na jevišti usadil Děda Mráz (Djed Božićnjak) a rozdál všem přítomným dětem dárky. Dospělí se osvěžovali svařeným bílým vínem a bábovkou a přáli si veselé Vánoce a šťastný nový rok.

Dudy a famfrnoch v České mateřské škole Ferda Mravenec Daruvar a České mateřské škole Končenice

K Vánocům patří famfrnoch. Děti v českých mateřských školách dostaly za úkol tento lidový nástroj pozorovat a hádat, k čemu slouží a jak se používá. Nástroj je natolik neobyčejný, že jeho funkci nikdo neuhádl. Každý předškoláček dostal příležitost, aby si na nástroj, který vydává velmi specifický zvuk, zahrál. Naučili jsme se známou písničku Famfr, famfr, famfrnoch, kterou jsme doprovodili hrou. Příležitost v předvánočním čase dostaly také dudy. Děti jsem seznámila se stavbou nástroje, předvedla techniku hry a některé děti si hru na dudy vyzkoušely.

Vánoce v českých školách – výroba svícnu z jablka

V období adventu jsem seznamovala děti v českých školách s vánočními **zvyky v různých zemích**. Dozvěděli jsme se, jak se Vánoce slaví v Německu, Itálii, Velké Británii, USA a Austrálii. Zopakovali jsme si, jak je slavíme v Česku, jelikož vánoční zvyky Čechů v Chorvatsku a Čechů v České republice jsou povětšinou rozdílné. Letos se děti mimo jiné dozvěděly, že skleněné vánoční ozdoby vymysleli v 19. století čeští skláři.

Každý rok mám pro toto výjimečné období připravenou výtvarnou činnost, která reprezentuje české tradice. Minulý rok jsem děti naučila vytvářet vizovické pečivo a letos jsem sáhla k výrobě svícnu z jablka. Svícen z jablka, tzv. svět, je v naší zemi všeobecně známou předvánoční aktivitou. Předškolní děti i děti mladšího školního věku ve školách v ČR zdobí jablka suchými plody a měkkými bonbony napíchanými na špejli nebo párátku, zapichují do jablka hřebíček a svíčku. Tento voňavý svícen není v české

menšině v Chorvatsku znám a v českých školách jej děti nevytvářejí, proto jsem se této tradiční české aktivity chopila a rozjela v českých školách výrobu svícnu z jablka. Překvapilo mě, že se jeho výroba stala velkým hitem.

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice, České Selo

Prosinec u krajanů v Srbsku

Stanislav Havel

Ani v posledním měsíci v roce se čeští krajané v Srbsku určitě nenudili. Nejprve přinesl dárky dětem Mikuláš a poté si vyráběly přání na výtvarné dílně v České besedě v Kruščici. Dospělí si mohli zajít na Vánoční koncert do Národního divadla ve Vršci a o duchovní naladění se v Kruščici postaral katolický kněz z české Strážnice.

Mikuláš a čert přišli také do Českého Sela

Svatý Mikuláš naděluje také v Srbsku. Mikulášská nadílka patří mezi oblíbené tradice v České republice, v Srbsku je známá hlavně u krajanů. Před dvěma lety se tato tradice vrátila i do Českého Sela. Starosta vesnice vždy pozve všechny děti, které mají nějakou vazbu s Českým Selem, do místního Českého domu a připraví pro ně balíčky sladkostí. Děti si připraví malý dárek pro Mikuláše a kdo umí básničku v češtině, tak dostane speciální dárek. Tato tradice se udržuje také v českých besedách v Bělehradě a Novém Sadě.

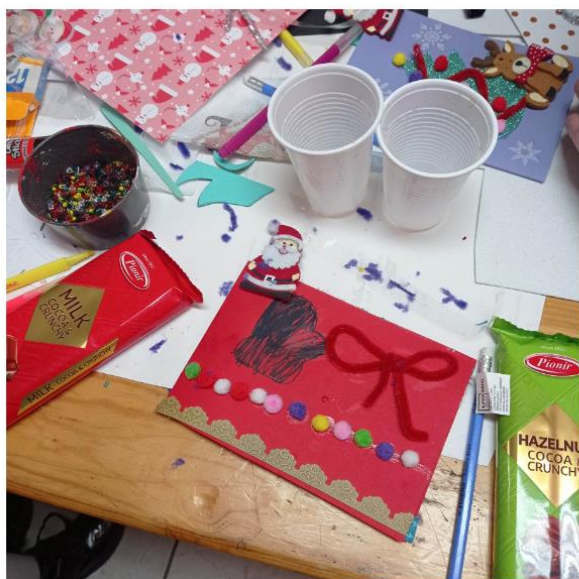
Vánoční koncert ve Vršci

Do české besedy ve Vršci chodí mnoho muzikantů, kteří zpívají v učitelském pěveckém sboru. A jelikož nejen čeští krajané v Srbsku rádi slaví a nejlépe hudbou, tak si Vánoční koncert vzali na starost právě Rozezpívání profesori z České Besedy Vršac. Vánoční (božiční) koncert se konal v Národním divadle ve Vršci a zazněly na něm i české koledy.

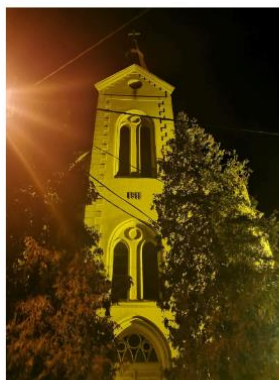
Vánoční výtvarná dílna v České besedě v Kruščici

Česká beseda Kruščice připravila v místním Českém domě vánoční výtvarnou dílnu. Na této akci se scházejí děti se svými rodiči a vyrábějí vánoční přáníčka pro své blízké. V tento předvánoční čas se v Českém domě sejdou krajané i jejich srbští přátelé.

Český kněz v Kruščici

Příjezd českého duchovního se v srbském Banátu vždy setká s velkou odezvou. Nejinak tomu bylo začátkem prosince, kdy do Kruščice přijel katolický kněz Lukáš Karpinský. Strážnický farář si s sebou přivezl také varhaníka a ministranta, se kterými sloužil mši i absolvoval další program s krajany.

Austrálie, Adelaide

Prosinec

Michaela Svojšová

První polovina prosince byla pro Českou školu v Adelaide poměrně rušným obdobím. Nacvičovali jsme vánoční koledy na slavnostní předvánoční oběd v klubu. Na repertoáru nechyběly skladby jako Narodil se Kristus Pán, Rolničky, rolničky, Půjdem spolu do Betléma, Pásli ovce Valaši nebo třeba Tisíc andělů od skupiny Čechomor.

Kvůli svému odjezdu do Čech jsem na této akci nemohla být přítomna, nicméně maminky odvážně převzaly štafetu a podle fotek a videí, která jsem od nich obdržela, věřím, že se vše vydařilo na výbornou a všichni se velice hezky bavili.

4. prosince k nám do Československého klubu zavítal Mikuláš, anděl a čerti. Sešlo se zde kolem padesáti dětí spolu s dospělým doprovodem. Mikulášská nadílka má v Adelaide velkou tradici. Všichni se těšili na odpolední program i samotné setkání s vlídným pánem s dlouhým bílým plnovousem, jeho nebeským pomocníkem a neposednými rarachy.

Svou roli si jistě užívá i sám Mikuláš, protože kvůli tomuto svátku přilétá do Adelaide každoročně až z Melbourne. Možná je to tím, že si pro něj děti připraví nejrůznější písničky a básničky. Je hezké slyšet děti recitovat a zpívat české říkanky, básně a koledy, a to i v případech, kdy v rodině česky mluví především babička s dědečkem.

Roli anděla na sebe letos vzala hudebnice Marta Šútorová, která mistrně zahrála na housle několik českých vánočních koled. Za čerty se převlékli bývalí žáci České školy a jeden obětavý tatínek.

Při společných pátečních hodinách jsme s dětmi vyráběli papírový vánoční strom, který byl výjimečný tím, že se na něm podílely všechny věkové skupiny. Jeden otisk jsem do „větvení“ přidala i já. Přestože šlo o velice jednoduchý výtvarný projekt, bylo vidět, že si ho opravdu užili všichni zúčastnění, bez ohledu na jazykovou úroveň.

Největší úspěch u dětí mělo zdobení medových perníčků, které jsme pojali mírně netradičně. Perníčky jsem upekla doma, bílky s cukrem a citronem vymíchala nejstarší skupina a dekorování oblíbenými surovinami už záleželo jen na fantazii jednotlivých žáků. Za pomoci cukrové polevy si děti mohly libovolně přilepit gumové medvídky, marshmallows, lentilky a cukrovou rýži. Jejich rozzářené obličeje a mlsné pomlaskávání pro mě byly tou největší vánoční odměnou.

Rumunsko, Svatá Helena a Gerník

Prosinec v českých vesnicích v Rumunsku

Klára Jíchová, Svatá Helena a Gerník

Na začátku prosince jsme se s malými i téměř dospělými dětmi věnovali malování obrázků pro vánoční výstavu v kulturním domě v Moldavě, kterou pořádá UDSCR. Tématem byly „Vánoce v mé vesničce“.

Již několik týdnů probíhá na Svaté Heleně i Gerniku logopedický výcvik konkrétních dětí, které jsme vyhodnotili jako potřebné a zároveň jejichž rodiče s tím souhlasili. Supervizí online je nám skvělá a zkušená Jana Stehlíková. Hlavní podíl práce leží na našich stážistech – Emě a Lukášovi. Radujeme se z prvních hmatatelných výsledků a naučených hlásek, což se ukázalo již při vánoční besídce v divadelním představení Karkulka.

V neděli 11. 12. jsme se sešli na Mikulášské besídce na Gerniku. Děti před zaplněným sálem kulturního domu zazpívaly pásmo koled, zarecitovaly básničky pro Mikuláše a převzaly vánoční balíčky od UDSCR. Rolí Mikuláše, čerta i andělů se ochotně zhostila gernická mládež, za což jí patří velký dík. Společně jsme zatleskali gernické malířce Susie Vier, která pro děti již druhým rokem pořádá výtvarný kroužek a zasloužila se tak i o výtvarný doprovod našeho vystoupení. Také jsme zatleskali Ivě Merhautové z Gerniku, jejíž sýry balené ve vosku ve velké konkurenci vyhrály v letošním prvním ročníku Banátského výrobku roku, kategorie *Trvanlivá potravina*. A konečně potlesk patřil i Emě Moravcové, studentce pedagogiky z Univerzity J. E. Purkyně, která tento semestr pobývá na Gerniku na pracovní stáži Erasmus+ a bez jejíž intenzivní práce by zdejší dětský svět v těchto měsících vypadal podstatně jinak. V závěru jsme v premiéře zhlédli nový film *Banátský Betlém*, který se z poloviny odehrává právě na Gerniku a zahrála si v něm řada gernických obyvatel.

V předvečer čtvrté neděle adventní 17. 12. se konala vánoční besídka na Svaté Heleně. V úvodu se s programem představila školka a děti z prvního stupně. Druhostupňoví žáci spolu s rumunským učitelem hudby sehráli instrumentální pásmo. Následovalo pásmo hraných a zpívaných českých koled v podání souboru složeného z téměř všech helenských dětí, instrumentální vystoupení houslového souboru a krátké divadelní představení Karkulka, z níž se vyklubaly Karkulky tři. To bylo odměněno nejen potleskem, ale i hojným smíchem plného sálu. Poté jsme zatleskali výherci i účastníkům Banátského výrobku roku, kteří pocházejí ze Svaté Heleny a Nové Moldavy, a nakonec jsme zhlédli *Banátský Betlém*. V samém závěru pak děti dostávaly balíčky od UDSCR i radnice.

Videozáznamy vystoupení jsou k dohledání na FB profilu gernického faráře Josefa Přeloučka.

Hudební film Banátský Betlém, který jsme natočili v letošním roce, je ke zhlédnutí zde:

https://www.youtube.com/watch?v=yxv_l4kceHg

O vánočních svátcích krajany čekají dětská vystoupení ve všech kostelích, noční vánoční koledování na Svaté Heleně, několik tanečních zábav a hudebních večerů.

Brazílie, Sao Paulo

Mikuláš v Sao Paulu

Ivana Jandová

Dne 4. 12. jsme oslavili Mikuláše v Sao Paulu v Brazílii. Ve vzájemné spolupráci česko-brazílské kulturní unie a českého generálního konzulátu jsme dětičkám připravili mikulášskou dílnu na vyrábění nejrůznějších mikulášských a vánočních ozdůbek, hudební skupina *Pramen* zazpívala koledy. Na repertoáru byl dokonce i Václav Neckář a jeho *Půlnoční*. Účast dětí byla letos opravdu vysoká. Více než třicet dětiček si přišlo pro svou nadílku. A ani dospělí nepřišli zkrátka, protože pro ně bylo připraveno výborné pohoštění a pivo! Už se těšíme na příští rok!

